

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑ

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΧΡΟΝΩΝ ΟΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑΣ

	ΦΩΝΗΗΤΟΛΗΚΤΑ				ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ							
	ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ				ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ			ΗΜΙΦΩΝΟΛΗΚΤΑ				
	βον- λεύω	τιμά- ω/ῶ	ποιέ- ω/ῶ	δηλό- ω/ῶ	ἄρχω πράττω	τρέπω θάπτω	πειθω κομίζω	ἀγγέλ- λω	αἶρω	φαίνω αἰσχίνω	νέμω	
⇔	υ	α	ε	ο	κ, γ, χ	π, β, φ	τ, δ, θ	λ	ρ	ν	μ	
⇓	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	-τω	
Εν.	-ω	-ῶ	-ῶ	-ῶ	-ω	-ω	-ω	-ω	-ω	-ω	-ω	
Πρτ.	-ον	-ων	-ουν	-ουν	-ον	-ον	-ον	-ον	-ον	-ον	-ον	
Μελ.	-σω	-ήσω	-ώσω	-ώσω	-ξω	-ψω	-σω /-ιῶ	-λῶ	-ρῶ	-νῶ	-μῶ	
Αόρ.	-σα	-ησα	-ωσα	-ωσα	-ξα	-ψα	-σα	-λα	-ρα	-να	-μα	
Πρζ.	-κα	-ηκα	-ωκα	-ωκα	-χα	-φα	-κα	-λκα	-ρκα	-γκα	-ηκα	
Μ.	-μαι	-ημαι	-ομαι	-ομαι	-γμαι	-μμαι	-σμαι	-λμαι	-ρμαι	-σμαι	-ημαι	
Πρζ.								-μμαι				
Π.Αόρ.	-θην	-ήθην	-ώθην	-ώθην	-χθην	-φθην	-σθην	-λθην	-ρθην	-νθην	-ήθην	

- Τα ρήματα βούλομαι, οἶμαι και ο μέλλοντας ὄψομαι στο β΄ εν, πρόσωπο μόνο: **βούλει, οἶει, ὄψει.**
- Τα συνηρημένα ρήματα εκτείνουν κατά κανόνα από το μέλλοντα και εξής το χαρακτήρα α και ε σε η και το ο σε ω.
- Τα υπερδισύλλαβα ρήματα σε -ιζω σχηματίζουν μέλλοντα συνηρημένο σε -ιῶ (πχ. κομίζω → κομιῶ) που κλίνεται κατά το ποιέω-ῶ.
- Συνηρημένο μέλλοντα κατά το ποιῶ σχηματίζουν και όλα τα υγρόληκτα (χαρακτήρας: λ, ρ) και ενρινόληκτα (χαρακτήρας: ν, μ) ρήματα. Π.χ. κρίνω → κρινῶ. **Προσοχή** στα ρ. βιβάζω, ἐξετάζω, ἐλαύνω, σκεδάννυμι, κεράννυμι που σχηματίζουν συνηρημένο μέλλοντα κατά το τιμάω-ῶ.
- Ο μέσος παρακείμενος των ενρινόληκτων ρημάτων με χαρακτήρα ν σχηματίζεται στο α΄ εν. πρόσωπο α) σε **-μαι** (πέφασμαι<πεφαν-μαι, σεσήμασμαι, **-νσαι, -νται, -σμεθα, -νθε, -σμένοι εισί**) όπως και στα οδοντικόληκτα (πέπεισμαι<πεπειθ-μαι, νενόμισμαι, **-σαι, -σται, -σμεθα, -σθε, -σμένοι εισί**), β) σε **-μμαι** (ᾠξυμμαι<ᾠξυν-μαι, ἦσχυμμαι, **-νσαι, -νται, -σμεθα, -νθε, -μμένοι εισί**) όπως και στα χειλικόληκτα (τέτραμμαι<τετραπ-μαι, τέθαμμαι, **-ψαι, -πται, -μμεθα, -φθε, -μμένοι εισί**). **Προσοχή:** λαμβάνω (θ. λάβ-) → εἴλημμαι, **-ψαι, -πται...**, πυνθάνομαι (θ. πυθ-) → πέπυσμαι, **-σαι, -σται...**
- Τα ρήματα κρίνω, κλίνω, κλίνω, κτείνω αποβάλλουν το ν στο μέσο παρακείμενο και υπερσυντέλικο, και γι΄ αυτό κλίνονται σε αυτούς τους χρόνους όπως το λύω. Π.χ. κέκριμαι, **-σαι, -ται, μεθα, -σθε, -νται.**
- Οι μέσοι παρακείμενοι ἐλήλεμμαι (ἐλέγχομαι) - ἔφθεγμαι (φθέγγομαι) και πέπεμμαι (πέμπομαι) - κέκαμμαι (κάμπτομαι) κρατούν το γ και μ αντίστοιχα: ἐλήλεμμαι, **-γξαι, -γκται...**, πέπεμμαι, **-μψαι, -μπται...**
- Ο παθ. αόριστος β΄ σχηματίζεται στο β΄ ενικό της προστακτικής με την αρχική κατάληξη **-θι** (ἐφάνην → φάνηθι αλλά ἐφάνθην → φάνθηθι).

9. Ο απλός αόριστος β' κλίνεται κατά το έβαλον-εβαλόμην. Προσοχή: α) Πέντε προστακτικές τονίζονται στη λήγουσα όταν δεν έχουν πρόθεση: έλθέ, εύρέ, λαβέ, ιδέ, είπέ (αλλά σύνελθε). β) Ο αόριστος β' έχον του ρ. έχω διαφοροποιείται στην ευκτική (σχοίην, σχοίης, σχοίη, σχοίημεν-σχοίμεν, σχοίητε-σχοίτε, σχοίησαν-σχοίεν) και στο β' ενικό της προστακτικής (σχεέ). Σύνθετος στην υποτακτική και ευκτική σχηματίζεται και τονίζεται κατά το έβαλλαν/εβαλλόμην με τον τόνο αναβιβασμένο στην πρόθεση (πρόσσω, πρόσσω..., πρόσσοιμι, πρόσσοις, πρόσσοι, πρόσσοιμεν, πρόσσοιτε, πρόσσοιεν).

Β' ΣΥΖΥΓΙΑ (ρήματα σε -μι)

ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΑ		ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ
ΐστημι	όνίνημι	-νυμι (δείκνυμι)
τίθημι	άγαμαι	-ννυμι (σκεδάννυμι)
ΐημι	δύναμαι	
δίδωμι	έπίσταμαι	
πίμπλημι	κρέμαμαι	
πίμπρημι	έπριάμην	δλλυμι

- Όσα ρήματα λήγουν σε -(ν)νυμι και το ρ. δλλυμι κλίνονται σύμφωνα με το δείκνυμι. Προσοχή το ν είναι μακρό στο β' ενικό της προστακτικής (δείκνυ → άποδείκνυ) και βραχύ στο απαρέμφατο (δεικνύναι).
- Τα ρ. πίμπλημι και πίμπρημι κλίνονται κατά το ΐστημι.
- Τα ρ. όνίνημι, άγαμαι, δύναμαι, έπίσταμαι, κρέμαμαι, έπριάμην κλίνονται κατά το ΐστημι-ΐσταμαι, τονίζονται όμως στην υποτακτική και ευκτική σύμφωνα με το λύω.
- Σύμφωνα με τον αόριστο β' έστην του ρ. ΐσταμαι κλίνονται και οι αόριστοι β' των ρ. βαίνω → έβην, φθάνω → έφθην, ρέω → έρρύην, άποδιδράσκω → άπέδραν, γινώσκω → έγνων, άλίσκομαι → έάλων/ήλων, ζω → έβίων, δύομαι → έδυν, φύομαι → έφυν.
- Στη β' συζυγία ανήκει το βοηθητικό ρ. είμι και τα ρ. είμι, φημί, οίδα, κείμαι κ.ά.

ΤΟ ΔΙΧΡΟΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΗΓΟΥΣΑΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

- Στα φωνηεντόληκτα
 - Στα σε -νω μακρό εκτός λύω, δύω, θύω στο μέσο παρακείμενο, π.χ. λυε, λυσαι (απρ.) αλλά λελύσθαι.
 - Στα συνηρημένα σε -νω μακρό εκτός γελώ, σπώ, χαλώ, π.χ. δρᾶσαι (απρ.) αλλά γελάσαι.
- Στα αφωνόληκτα (ουρανικόληκτα, χειλικόληκτα, οδοντικόληκτα) βραχύ εκτός
 - τριβω, θλίβω, π.χ. τριβε,
 - πράττω, κηρύττω, φρίττω, π.χ. πράττε, πράξαι,
 - πίπτω, ρίπτω, κύπτω, π.χ. πίπτε, ρίψον,
 - όσων σε -ζω δηλώνουν ήχο (κράζω), π.χ. κρᾶξε (αλλά νομίσαι).
- Στα ημιφωνόληκτα (ενρινόληκτα, υγρόληκτα)

- α) στον ενεστώτα στα σε **-ι/υνω, -ι/υρω** μακρό (στα άλλα βραχύ), π.χ. κρῖνε (αλλά σφάλλε)
β) στον αόριστο α' σε **ολα** μακρό, π.χ. κρῖνον
γ) στον παρακείμενο σε **όλα** βραχύ, π.χ. κεκρίσθαι.

Σημείωση: Το δίχρονο στα ημιφωνόληκτα ρήματα είναι μακρό όταν μεσολαβεί αντέκταση. Αντέκταση μεσολαβεί στον ενεστώτα στα ρήματα που λήγουν σε -ι/υνω, -ι/υρω και στον αόριστο α' σε όλα τα ρήματα. Όταν δεν μεσολαβεί αντέκταση το δίχρονο είναι βραχύ, π.χ. βάλλω → βάλλε, βάλε.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΛΟΓΟΣ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΛΟΓΟΣ